

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННОЮ ТА ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Шликов Єгор, 41 ЕК

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

В Україні інструменти регулювання природокористування, їх зміст і комбінаторика визначаються насамперед, але не виключно, під впливом таких процесів та елементів системи природокористування, як децентралізація системи управління і функціонування екосистем. Особливу роль у системі регулювання природокористування відіграють інструменти фінансово-економічного регулювання, оскільки вони передбачають непряму мотиваційно-стимулюючу й компенсаційно-антистимулюючу дію суб'єкта управління на об'єкт управлінського впливу. Належна структура таких інструментів забезпечує системну орієнтацію на досягнення загальної мети розвитку, а також поточних цілей. Установлення максимально повної вартості природних ресурсів є необхідною умовою формування дієвого інструментарію екологічної й економічної політики держави щодо регулювання природокористування. Перспективою подальших досліджень є розроблення практичних рекомендацій щодо формування системи інструментів регулювання використання та охорони за видами природних ресурсів в окремих галузях/секторах національної економіки.[1]

Мета організаційно-економічного механізму стратегічного управління природно-техногенною та екологічною безпекою передбачає узгодження економічних і екологічних інтересів суспільного виробництва як вертикальних - державних, регіональних, місцевих, так і горизонтальних - територіальних, відомчих, на рівні зв'язків між підприємствами тощо, а також встановлення певного порядку дій для підготовки ефективного гарантування безпеки.

Завданням організаційно-економічного механізму стратегічного управління є зміцнення і посилення природно-техногенної та екологічної безпеки країни.

Організаційно-економічний механізм повинен відповідати наступним вимогам:

- функціонувати в межах існуючого нормативно-правового поля;
- забезпечувати надійний захист національних і регіональних інтересів у сфері гарантування природно-техногенної та екологічної безпеки;
- надавати можливість до прогнозування та своєчасного запобігання загрозам і несприятливим процесам дотримання безпеки;
- ефективно функціонувати як у звичайних, так і в надзвичайних ситуаціях;
- визначатися чіткою структурою і функціональним розмежуванням органів влади.

Будь-яке управлінське рішення базується на аналізі ситуації і оформляється у вигляді організаційно-розпорядчого документа (наказу, розпорядження, резолюції, рішення, протоколу тощо). Організація виконання прийнятого рішення здійснюється через підготовку відповідних планів заходів, контроль його виконання забезпечується через систему звітності. Технологія управлінських процесів фіксується в нормативно-організаційних документах. Таким чином, під системою управлінської документації мається на увазі перелік, формати та організаційно-часовий регламент підготовки планів, звітів, організаційно-розпорядчих та нормативно-організаційних документів.

Організаційно-економічний механізм стратегічного управління природно-техногенною та екологічною безпекою можна розглядати в широкому і вузькому сенсі. У широкому сенсі організаційно-економічний механізм стратегічного управління – це система заходів, що стосуються гарантування безпеки населення, природокористування, охорони навколишнього середовища та означає наявність взаємопов'язаних організаційно-адміністративних та економічних заходів. Так, планування, розробка, введення, виконання та контроль цільових програм природокористування здійснюються за допомогою механізму управління екологічною безпекою. В них містяться елементи економічного впливу. Зокрема,

контроль за встановленими державою нормами здійснюється адміністративними методами, але при цьому він супроводжується штрафами і субсидіями, тобто економічними впливами. У вузькому сенсі організаційно-економічний механізм включає власне економічні заходи, без адміністративного впливу. Наприклад, споживачі готові платити більше за екологічно чисті продукти, що стимулює сільськогосподарських виробників виготовляти такі продукти. Реалізація виділених напрямів дозволить контролювати і регулювати природно-техногенну та екологічну безпеку, розробити економічні механізми регулювання безпеки, включаючи страхування потенційно небезпечних об'єктів і населення, що проживає в зонах можливого ураження при надзвичайних ситуаціях. Важливим організаційним механізмом стратегічного управління є збільшення внеску науки й техніки в розвиток економіки країни, у тому числі в рішення проблем природно-техногенної та екологічної безпеки й пов'язаних із цим перетворень у сфері керування, матеріального виробництва, організації науки.[2]

Використана література:

1. Веклич О.О. Економічні механізми екологічного регулювання в Україні /О.О. Веклич. – К., УІНСіР, 2003.
2. Дорогунцов С. Державне регулювання техногенно-екологічної безпеки в регіонах України /С. Дорогунцов, А. Федорищева // Економіка України. — 2002.
3. Ілляшенко І. О. Формування організаційно-економічного механізму стратегічного управління природно-техногенною та екологічною безпекою на засадах сталого розвитку // електронний журнал «Ефективна економіка» - <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1713>
4. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення /А.Б. Качинський — К., 2001.
5. Сакаль О.В. Інструменти фінансово-економічного регулювання природокористування в умовах поглиблення інституціональних трансформацій http://economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/157.pdf

Науковий керівник: к.е.н. доцент, Сурженко Н.В.